

[Fr. Andersen (Holbæk A.)]
 Samfundssystemet, der var den virkelige Aarsag til de nuværende Forhold, som han i øvrigt var enig i var forfærdelige og var et Samfundsonde, saa forstaar jeg meget vel, at jeg ikke kunde vente mig Tilslutning fra det ærede Medlem. Det ærede Medlem er jo Venstremand, jeg er Socialdemokrat, vi har et vidt forskelligt Syn paa Samfundsforholdene. Jeg har ikke ventet noget i Retning af, at vi skulde blive enige. Men dermed er ikke sagt noget om, at jeg ikke skulde have Ret. Naar vi har et Samfund, hvor der savnes Midler i al Overfloden, hvor det bogstavelig talt kan siges, at Folk sulter mellem fyldte Lagre, saa kan jeg ikke se andet end, at der er noget galt i dette Samfundssystem. Naar det ærede Medlem endvidere udtalte, at mit Parti maatte siges at have et betydeligt Medansvar for Stillingen, som den er i Øjeblikket, og i den Forbindelse pegede paa Kronestigningen, vil jeg gerne dertil sige, at man har jo fra alle Sider været klar over, at man ikke kunde genrejse Kronen til dens gamle Værdi, uden at det vilde afstedkomme Vanskeligheder og meget ondt. Men vi har samtidig fra vort Partis Side været klar over dette, og vi har villet have Foranstaltninger, der skulde imødegaa og bekæmpe Arbejdsløsheden. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om Organisationerne. Jeg sagde jo i Gaar, at jeg netop under Hensyn til den indgaaende Debat, der blev ført den 19. Oktober, ikke mente, det vilde være rigtigt at komme ind paa en Gentagelse. Det ærede Medlem Hr. Elgaard fremhæver, at trods Øjeblikkets store Vanskeligheder, som han ligesom vi andre erkender, er det dog saaledes, at der vel kan peges paa en stor Arbejdsløshed, men alligevel er det store Tal i Arbejde. Ja vel, men saa er Stillingen ogsaa den, at naar man ikke, saaledes som det ærede Medlem, kan drage i Tvivl, at Arbejderne bringer de Ofre, de kan overkomme, saa maa vi andre i Fællesskab kunne hjælpes ad om det, der ligger derover, og saa kan Opgaven ikke siges at være uoverkommelig. I samme Retning synes jeg det ærede Medlems Udtalelser peger, naar han fremhæver, at der er Lystegn. Jeg vil inderligt haabe, at han maa have Ret i denne Optimisme, saaledes at vi skulde kunne regne med at være paa Bunden af Bølgedalene, og at det vil gaa fremad. Men saa meget mere synes jeg det er om at gøre, hvis saadanne Lystegn kan paapeges, at man ved hensigtsmæssige Foranstaltninger bringer det til at gaa noget stærkere opad og fremad, end det vil, hvis alting faar Lov at skøtte sig selv. Det er ganske givet, at

kan man ved Foranstaltninger fra Stat og Kommunes Side skabe Arbejde, er det som Stenen, der kastes i Vandet og danner videre og videre Ringe, og vi er alle, synes jeg, uanset Forskel i Opfattelse, interesserede i, at Arbejde bliver det, der foretrækkes, at Tallet af dem, der skal være henvist til Understøttelse, reduceres, saa vidt det paa nogen Maade er muligt.

Jeg skal ikke komme ind paa det ærede Medlems Betragtninger om Sæsonarbejde, men sige, for ikke at fremkalde nogen Strid, at selv om man kunde, som det ærede Medlem gør, fradrage Byggearbejderne, vil Antallet af arbejdsløse alligevel være saa stort, at jeg synes, Kravet er fuldt berettiget.

Det ærede Medlem sagde, at han ikke kunde tænke sig Forslaget ophøjet til Lov; det havde vist sig, at man ikke ved offentlige Foranstaltninger kunde afskaffe Arbejdsløsheden, og deri giver jeg det ærede Medlem Ret. Man kan ikke afskaffe Arbejdsløsheden — jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, for saa har vi straks Diskussionen, og den hører sammen med Forholdene, som de en Gang er —, men vi kan mildne den. Naar det ærede Medlem sagde, at f. Eks. for Reparationsarbejdes Vedkommende laa det for en stor Del i, at Folk udførte det selv, saa tror jeg, han har Ret. Og han har ogsaa Ret, naar han angiver, at Grunden for en stor Del er bristende Betalingsevne. Jeg er glad for den Udtalelse, fordi jeg synes, den giver bedre Vej til Forstaaelse af Vanskelighederne, som de ligger.

Det ærede Medlem sagde saa henimod Slutningen af sine Udtalelser, at Kommunerne sikkert vilde søge at fremme, hvad de finansielt kunde overkomme at iværksætte. Ogsaa det tror jeg er rigtigt. Men jeg tror — og jeg har dog nogen Erfaring fra 20 Aars Deltagelse i kommunalt Arbejde —, at hvis Opgaven skal henvises til Kommunerne alene, bliver det utilstrækkeligt. Kommunerne har ikke de Midler og kan heller ikke siges at være forpligtede til alene at bære Byrden ved det, som ogsaa det ærede Medlem erkender er et Samfundsonde.

Overfor det ærede Medlems Udtalelser om Vejarbejderne skal jeg villigt erkende, at man i de senere Aar af Hensyn til den stærke Udvikling af Biltrafikken har været nødt til at tage fat paa Hovedvejene i stor Udstrækning. Men man kan ikke sige, at det er et Arbejde, som virkelig er fra Haanden. Det er saa langt fra, der er meget for Kommunerne at gøre paa det Omraade. Jeg synes heller ikke, Forslagets Indhold